

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada

PIK VII. Ч. 114. ВІСНОК, 22. ВЕРЕСНЯ 1925. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, SEPTEMBER 22nd, 1925. No. 114. VOL. VII.

Білий терор в Бесарабії під румунською окупацією

В ОКУПОВАНИЙ ПРОВІНЦІЙ НАХОДИТЬСЯ 60 ТИСЯЧ ВІСЬКА І 10 ТИСЯЧ ЖАНДАРМЕРІЙ.

В цілій Бесарабії проголошено воєнний стан. — Обвинувачених в комунізм вешають без суду. — Румунська артилерія знищила 6 сіл на пострах населенню.

ВІДЕНЬ, 19. вересня. — З Бесарабії приходять страшні звідомлення про шалючий білий терор в тій провінції. Лише присутність 60,000 жовірів і 10,000 жандармів не допускає до вибуху революції в Бесарабії.

воєнний стан. Кореспондентам газет заборонено вступ до провінції. Одне звідомлення каже, що румунська артилерія знищила шість бесарабських сіл на пострах іншим.

БУНТИ НА БУКОВИНІ.

ВІДЕНЬ, 14. вересня. — З Чернівців доносять, що на Буковині вибухли в кількох місцях збройні бунти проти румунської влади.

Уряд України виселює був. поміщиків та орендарів.

В Українській Радянській Республіці дозволено остати лише тим, що служили в Червоній армії.

МОСКВА, 18. вересня. — Україна підприємля драстичні кроки, щоб передати свою територію під повну контролі тих горожан, що попірають радянський уряд.

на заселення соки бувших великих землевласників. Вигнанці можуть взяти собі гомстеди в Сибірі та інших місцях радянської республіки.

Український уряд видав постанову, на підставі котрої до 1. січня мають бути прогнані з України всі бувші поміщики та орендарі разом з їхніми родинами.

Депортації переводяться спеціально коло польського кордону, де для цієї цілі є утворені спеціальні комітети.

Дозволено буде остати лише тим, що служили в Червоній армії.

В окрузі Гомеля комітет приказав забрати на Сибір 175 родинам. Депортацію одначе відложено, поки не будуть зібрані засівні.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД РОЗПОЧАВ НОВУ НАГІНКУ НА КОМУНІСТІВ.

У Флоренції поліція арештувала більше як 100 комуністів; в Мессіні переведено також ряд арештувань.

РИМ, 19. вересня. — Фашістський уряд Італії знову розпочав нагілку на комуністів. У Флоренції поліція арештувала більше як 100 комуністів.

В Мессіні, в Сицилії, поліція каже, що викрила центр заговірників, і перевела ряд арештувань.

Крім цього, у Флоренції, Мессіні й інших містах поліція захопила багато ріжної літератури, на підставі якої поліція судить, що існує широкий заговор на викликання загально-го повстання в цілій країні.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ БАНКОВИХ УРЯДОВЦІВ. ПАРИЖ, 14. вересня. — Тутешні банкові урядовці закінчили страйк і повернули до праці.

В ШВЕЦІЇ ЗАСУДЖЕНО РЕДАКТОРА КОМУНІСТИЧНОЇ ГАЗЕТИ.

І. Енгкранц дістав 4 місяці в'язниці за те, що назвав президента і членів уряду Фінляндії убійниками.

ШТОКГОЛЬМ, Швеція, 19. вересня. — Іван Енгкранц, редактор шведського комуністичного журналу "Фолетс Дягсблад Політкен", дістав засуджений на чотири місяці в'язниці за надрукування статті, в якій названо президента й інших членів фінляндського уряду лаядаками та убійниками.

коли вони відвідували недавно Штокгольм. Енгкранц був признаний винним за надуриття свободи преси. Видання газети, в якому була поміщена стаття, скофійковано. На підставі шведського пресового закону вищий суд буде розглядати рішення.

Г. М. Бартолому кандидатом Канад. Партії Праці в північному Вінніпегу

Минулої п'ятниці вечером відбулася в Лейбор Темпл у Вінніпегу конвенція вінніпегського відділу Канадської Партії Праці, на якій номіновано тов. Г. М. Бартолому кандидатом на посла в північному Вінніпегу при надходячих федеральних виборах.

Конвенція, що відбулася під головуванням Н. Крова, на чергу вибрала виборчий комітет у такому складі: Н. Крова, Дж. В. Ловдер, Л. Моріс, Г. Джемсон, Г. Френкі, Дж. Кагана, М. Попович, В. Н. Колісник і Т. МекГрегор.

Принята конвенцією п'ять-форма звучить: 1) Робітничо-фермерський уряд. 2) Націоналізація залізниць і майнів під контролю робітників. 3) Скасування Бритіш Норт Америка екту. 4) Заведення 8-годинного дня і праця або повне удержан-

ня для безробітних. 5) Знесення сенату й право відклику. 6) Скасування ордер-ін-кавіс-діт з 1919 року відносно депортації британських підданих без суду з лавою присяглих. 7) Заборона уживати армії, флоту й поліції в індустріальних спорах (підчас страйків). 8) Скасування Імпаер Сетлемент екту (закону про іміграцію з Великої Британії до Канади).

Крім кандидата Канадської Партії Праці тов. Бартолому, в північному Вінніпегу буде ще кандидувати алдермен А. А. Гіпс з рамени Независимої Партії Праці. Він дістав номінований тою партією також минулої п'ятниці.

Як ми вже подавали в "Українських Робітничих Вістях", буржуазними кандидатами в північному Вінніпегу є Е. Дж. МекМорей з рамени ліберальної партії й др. М. Р. Блейк з рамени консервативної партії.

ВИБОРЧА РЕГІСТРАЦІЯ У ВІННІПЕГУ.

З Оттави одержано відомість, що підчас федеральних виборів у Вінніпегу 29. жовтня буде обов'язувати манітобська ліста голосуючих з 1923 року, якої уживано підчас референдуму над Манітоба Модерейшн ектом.

Розпорядження само собою дуже дивне і виглядає на якийсь "трик". Тому ми ширіо радимо всім тим горожанам робітникам і фермерам, що належні їхні назвіски є на виборчих лістах з вище згаданих років, піти до реєстраційних офісів і доповіститися, чи вони там вписані. Коли нема, так треба зареєструватися. Всі-ж ті, що знають напевно, що їхні назвіски нема на згаданих лістах, повинні обов'язково зареєструватися. Це занедаба реєстрацію, той не матиме права відтак нарікати, що втратив право голосу.

Це відноситься лише до Вінніпегу. На провінції всі виборці, яких імена є на лістах з 1922 року або чі імена були додані до лісти з 1923 року, не мали-б іти реєструватися.

Регістрація, як вже було подано в "У.Р.В." відбудеться від 24. до 30. вересня включно.

НЕ СУДЯТЬ БІЛЬШЕ МОРЯКІВ ЧЕРЕЗ БРАК МІСЦЯ У ВІЗНИЦЯХ.

МЕЛБURN, Австралія, 19. вересня. — Поліційні судді в Мелбурні відпочили вчера розправити проти страйкуючих моряків з тої причини, що в'язниці є вже переповнені.

тійських моряків, який поважно відбився на портах Австралії, буде спірним питанням підстави надходячих загальних виборів в Австралії, що відбудуться 14. жовтня.

Протягом минулого тижня засуджено на малі речинці ув'язнення кількостот страйкерів. Неофіційний страйк бри-

Прем'єр Брус оповістив сьогодні, що парламент буде розпущений і будуть росписані нові вибори.

ПОЛІТИЧНЕ УБИЙСТВО В МЕКСИКО.

МІСТО МЕКСИКО, 18. вересня. — Підчас святкування річниця незалежності Мексика в стейті Пуебла убито генерала Франціска Барбосу, провідника селянської партії в тому стейті.

Звідомлення кажуть, що Морено очевидно дістав нагле помішання ума й почав стріляти на людей, що зібралися в коридорі. Коли до нього приблизив сторожа, щоб його завити, він звернув свій револьвер на неї. Тоді сторожа вистріляла в посла і вбила його.

Пару днів тому назад депеша з Джаліпи, столиці стейту Вера, Круз, принесла вістку, що військовий сторожа убила на коридорі національної палати в Джаліпі посла стейто-

вого парламенту Франціска Морена. Звідомлення кажуть, що Морено очевидно дістав нагле помішання ума й почав стріляти на людей, що зібралися в коридорі. Коли до нього приблизив сторожа, щоб його завити, він звернув свій револьвер на неї. Тоді сторожа вистріляла в посла і вбила його.

КАНДИДАТ ПАРТІ ПРАЦІ ВИПШОВ ПОСЛОМ.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Підчас вчерашніх доповідних виборів у Стакпорт робітництво віднесло велику перемогу над консервативістами.

А. Е. Тавнсенд, кандидат Партії Праці, якого консерватисти виграли в останніх виборах більшістю 4,500 голосів, дістав тепер виборений до парламенту 2,327 голосами більшости.

НІМЕЧЧИНА І ФРАНЦІЯ БУДУТЬ ЖИТИ В ЗГОДІ. ЛОНДОН, 18. вересня. — Німеччина й Франція прийшли до порозуміння щодо закінчення гарантійного договору й мирного співжиття в майбутньому.

Ренський договір, який забезпечить мир між обома державами, підпишуть п'ять держав: Франція, Велика Британія, Італія, Бельгія й Німеччина.

Конференція в справі закінчення пакту збереться в Швайцарії правдоподібно 4. жовтня.

Юнія Горожанських Свобід вистала вчера для державного секретаря Келого телеграму, в якій протестує проти того, що державний департамент заборонив вступ до Злуч. Держав.

ХОЧУТЬ, ЩОБ НІМЕЧЧИНА ВСТУПИЛА ДО ЛІГИ.

ГАЙДЕЛЬБЕРГ, Німеччина, 18. вересня. — Національна конвенція Соціалістичної Партії ухвалила вчера резолюцію, в якій домагається, щоб Німеччина вступила до Ліги Націй.

ЛОНДОН, 18. вересня. — Держав мав право оцінювати промови послів, виголошені в парламентах ріжних країн, і давати нагороду або кару відповідно до внутрішнього мірила вашого уряду". У виданій публічній заяві Саклатвали каже, що на заборонення йому вступу до Злучених Держав мав вплив британський консервативний уряд, а аргумент державного секретаря Келого він називає дурними.

РІФИ УБИЛИ 20 ФРАНЦУЗЬКИХ ЛЕТУНІВ. СПОКЕЙН, Ваш., 19. вересня. — Тут помер сьогодні американський летун, який воює по стороні Французів проти Ріфи в Мароко, написав до своєї сестри в Спокейн ліста, в якому каже, що Ріфи убили 20 французьких летунів.

Саклатвала каже, що не мав наміру критикувати Злучених Держав або їх інституції підчас своєї участі в конгресі міжпарламентарної юнії в Вашингтоні й тому вважає крок Келого несправедливим.

ВІДКИНУЛИ ПРОСЬБУ ЖЕНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ОТТАВА, 19. вересня. — Екзекутивна рада генерального синоду англійської церкви в Канаді відкинула вчера просьбу одної женської організації, щоб ця церква офіційно заявила проти військового навчання для молодих мушин в школах і каледжах.

Лист протестує "проти припущення, що уряд Злучених Держав мав вплив британський уряд."

ПОМЕР СИН ЧАРЛСА ДАРВІНА, ФРЕНСІС. КЕМБРИДЖ, Англія, 19. вересня. — Тут помер сьогодні сер Френсіс Дарвін, син славного ученого Чарлса Дарвіна, що був автором теорії про еволюцію або розвиток створіння з нижчої форми у вищу.

Сер Френсіс Дарвін був третім сином великого ученого. Він уродився в 1848 році і в деякій мірі йшов слідами батька, одначе спеціалізувався в ботаніці. Він помагав також своєму батькові в його працях.

500,000 ФРАНКІВ ЗА АБД-ЕЛЬ-КРИМА.

ПАРИЖ, 18. вересня. — Султан Марока запропонував 500 тисяч франків нагороди за Абд-Ель-Крима мертвого або живого. Таку суму обіцяно за голову брата Абд-Ель-Крима.

ЛОНДОН, 18. вересня. — Де-пеша з Меллі до "Дейли Нюс" повідомляє, що підчас атаки Ріфів на еспанське військо, яке недавно висіло в затоці Альгужемасу, в Північній Африці, убито або ранено 50 еспанських офіцерів.

Тепер Еспанці роблять приготування до наступу на Ад-жир, головне місто Ріфи.

НА ПЕРЕДМІСТІ МАДРИДУ ЗБУНТУВАВСЯ РЕГІМЕНТ ВІСЬКА.

В боях коло Тетуану Ріфи розбили цілковито два батальони еспанського закордонного легіону. АНДЕ, Франція, 19-го вересня. — До цього прикордонного міста прибувають з Мадриду подорожні, які розказують, що еспанська столиця є переповнена вістками про клопоті Еспанії з її військом на мароканському боевому фронті дома. Помимо строгої цензури на новини про армію, між населенням є багато вісток про дуже великі втрати на боевому фронті та про відмову військ від'їздити до Марока.

З Мадриду наспіла відомість, що при відбиранні двох місцевостей коло Тетуану два батальони еспанського закордонного легіону зістали цілком знищені. На передмісті Мадриду збунтувався регімент війська і відмовився їхати до Марока. В Мадриді змобілізовано всю жандармерію, щоб здавити бунт.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПОСОЛ САКЛАТВАЛА НЕ ІДЕ ДО АМЕРИКИ.

Юнія Горожанських Свобід організує також публічний мітинг для заперестування проті рішення державного департаменту, яким заборонено Саклатвали вступ до Злуч. Держав.

ЛОНДОН, 19. вересня. — Більшість британських делегатів на конгрес міжпарламентарної юнії в Оттаві і Вашингтоні виїхали нині до Савтемптоу, звідки відпливуть кораблем "Каронія" до Злучених Держав.

Юнія Горожанських Свобід організує також публічний мітинг для заперестування проті рішення державного департаменту, яким заборонено Саклатвали вступ до Злуч. Держав.

ПРОТЕСТ САКЛАТВАЛИ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО ГЕН. КОНСУЛЯ.

Комуністичний посол каже, що на рішення державного секретаря Келого мав вплив британський уряд.

ПРОТЕСТ САКЛАТВАЛИ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО ГЕН. КОНСУЛЯ.

ЛОНДОН, 18. вересня. — Комуністичний посол британського парламенту, написав до американського генерального консуля ліста, в якому з обуренням протестує проти недопущення його державним секретарем Келогом до Злучених Держав.

Саклатвала каже, що не мав наміру критикувати Злучених Держав або їх інституції підчас своєї участі в конгресі міжпарламентарної юнії в Вашингтоні й тому вважає крок Келого несправедливим.

Лист протестує "проти припущення, що уряд Злучених Держав мав вплив британський уряд."

НА ПЕРЕДМІСТІ МАДРИДУ ЗБУНТУВАВСЯ РЕГІМЕНТ ВІСЬКА.

В боях коло Тетуану Ріфи розбили цілковито два батальони еспанського закордонного легіону.

АНДЕ, Франція, 19-го вересня. — До цього прикордонного міста прибувають з Мадриду подорожні, які розказують, що еспанська столиця є переповнена вістками про клопоті Еспанії з її військом на мароканському боевому фронті дома. Помимо строгої цензури на новини про армію, між населенням є багато вісток про дуже великі втрати на боевому фронті та про відмову військ від'їздити до Марока.

З Мадриду наспіла відомість, що при відбиранні двох місцевостей коло Тетуану два батальони еспанського закордонного легіону зістали цілком знищені. На передмісті Мадриду збунтувався регімент війська і відмовився їхати до Марока. В Мадриді змобілізовано всю жандармерію, щоб здавити бунт.

500,000 ФРАНКІВ ЗА АБД-ЕЛЬ-КРИМА.

ПАРИЖ, 18. вересня. — Султан Марока запропонував 500 тисяч франків нагороди за Абд-Ель-Крима мертвого або живого. Таку суму обіцяно за голову брата Абд-Ель-Крима.

ЛОНДОН, 18. вересня. — Де-пеша з Меллі до "Дейли Нюс" повідомляє, що підчас атаки Ріфів на еспанське військо, яке недавно висіло в затоці Альгужемасу, в Північній Африці, убито або ранено 50 еспанських офіцерів.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 M. Popovich, Secretary.

Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
 газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ді вулиці Пчірчард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ДОМІНАЛЬНІ ВИБОРИ І ЧОТИРИ ГРІХИ СМЕРТЕЛЬНІ.

IV. СЕНАТ І ПОГО РЕФОРМА.

Приступаємо до страхом божим до четвертого гріха смертельного, від якого мають спасти Канаду сьогоднішні вибори, "співати обов'язково раз на завжди". Цим четвертим смертельним гріхом, через який парламент не може бути продуктивним, є сенат... так кажуть нам ліберали і прогресисти. Отож виберіть мене назад, каже Кінг, а я вкорочу життя сенатові.

Що то є сенат?
 В Канаді сенат є верхньою палатою парламенту. Він в Канаді є тим, чим в Англії є палата лордів. Тільки-ж канадський сенат має більшу силу і право, чим в Англії палата лордів. Вагації по цілому світі, у всіх "демократичних" парламентарних країнах, є двох-палатна система. Велика аристократія в Європі, уступаючи напором мас, що йшли під прапором молоді буржуазії проти феодалізму, забезпечила собі сенат, або іншу палату. Тому і в Канаді конфедерації, як європейській політиці, та ще й аристокративно-бюрократичної марки, встановили сенат тільки далеко не на вищій європейській сенатів. В деяких країнах Європи, а навіть в З'єднених Державах, сенаторів вибирають самі маси, як і парламентарних послів; в деяких полюблюють вибирати, а полюблюють королю назначують, а в Канаді сенаторів назначують прем'єри і то на ціле життя.

Отже сенати, або верхні палати є притулкомом для всіх бюрократів, ветеранів політики і сидять вони там не для того, щоб радити країну, а для того, щоб контролювати роботу парламенту, роботу "представників народу".
 Не у всіх сенатів чи верхніх палат права бувають однакові. Деяким верхнім палатам, як от наприклад англійській палаті лордів, обмежено права, але в Канаді сенат є самодержавцем. Кожен закон, ухвалений парламентом, мусить йти через верхню палату. Цей закон палата може потвердити, виправити, назад в парламент завернути для виправлення, або кинути до коша. В Англії, наприклад, коли палата лордів два рази відкине ухвалений парламентом закон, то третій раз парламент має право ухвалити цей закон понад голову палати лордів. Одним словом палата лордів в Англії, це інституція, в якій доживають свої дні старі аристократичні особи, отримуючи добру пенсію. Про якусь політичну роботу, про роль тої партії в політиці взагалі мало чути.

Та не так маєтись справа в Канаді. В Канаді сенат — це капіталістично-бюрократичний самодержавець. Парламент може ухвалювати закони, а сенат може кидати їх до коша, що він час від часу і робить, головню тоді, коли парламент і уряд складається з більшості одної партії, а сенат з другої. Перед приходом до влади ліберального уряду Кінга, в Канаді через довгий час була при владі консервативна партія. Тож вона вже постаралась, щоб посадити в сенаті своїх людей. Тому ліберальному уряду Кінга прийшлося працювати під контролею консервативного сенату, який все підставляв урядові Кінга ноги. Минулого літа уряд хотів побудувати кілька залізничних колій між фермерськими місцевостями, і ці законопроекти парламенту сенат кинув до коша, бо цих залізничних "бренчів" державної залізниці не хотів Сіпіар. А то ще недавно задумав був сенат передати цілу селянську (державну) залізницю Сіпіарові і тільки крич, щоб підняв зі всіх сторін, усунув на деякий час цю передачу.

Кінг обіцяє зреформувати сенат, зменшити його права. Але це тільки виборча удочка. Протягом останніх тридцять років обидві партії — консервативна і ліберальна — все обіцяли в своїх виборчих платформах зреформувати сенат, а після виборів, прийшовши до влади, старались лише посадити в сенаті своїх людей. Те саме робить тепер прем'єр Кінг. Він каже, що зреформує сенат і що зберіє вже підписи ліберальних та прогресивних сенаторів, які самі будуть голосувати за реформу сенату. (Після так званого Британі Порт Америка Ект сенат можна зреформувати тільки за його власною згодою.)

Та з того всего вийде ніщо. Кінг, проголошуючи вибори, зробив вже кілька "заслужених" ліберальних сенаторами, але не тому, щоб сенат зреформувати, а тому, щоб в разі поразки при виборах, ліберали мали силу в сенаті та відтак кидали до коша ухвалені "неліберального" парламенту.

Так консервати та ліберали робили під час кожних виборів, те саме вони роблять й тепер. В дійсності сенат не тільки треба зреформувати, але його треба зовсім усунути. Він національного бажання не представляє навіть в розумінню буржуазної демократії. Він тепер представляє Сіпіара, панів з "Банк оф Монреаль". В ному сидять заїлі бюрократи, політичні трупи, відсталі навіть від буржуазної демократії індивідууми, яких давно пора віддати в політично-історичний архів.

Що це за люди сидять тепер в сенаті можна собі уявити з "вагірених" промов деяких сенаторів, виголодених минулого року, коли кинено до коша законопроект парламенту про будівництво державних залізниць на фармах.

Сенатор Дж. Ліч-Стантон, виступаючи проти будівництва залізниць на фармах (тому, що Сіпіар не хотів мати конкуренцію) сказав:

"Нам кажуть, що нашим обов'язком є побудувати залізницю для тих людей, які 15 літ тому назад забрали землі по 30 миль від залізниць. Чим ми себе зобов'язували супроти цих людей? Нехай би були брали фармах двох залізниць, а не лізли в дікі цуці — а тепер хочуть, щоб інші провінції понесли кошти будівництва ім залізниць."

А інший сенатор просто сказав, щоб замість залізниць, яких фермерам потрібно лише під час жнив, запровадити в тих місцевостях трюх або чотирьох-тоннові "мотор-троки" і ними перевозити збіжжя, а інший час року хай фермери ходять пішки. Це на фармах, там де тяжко возом проїхати, сенатор радить запровадити "мотор трюки" для перевозу збіжжя. У відпо-

від на це "Трей Гроверс Гайд" радить краще запровадити в таких місцевостях для перевозу збіжжя, замість мотор-троків — аероплани.

Такий то четвертий гріх смертельний в особі сенату сидить на плечах праціючій Канаді. І його нема що вже реформувати. Гнилого трупа не удоровиш ніякими реформами. Його треба віддати в архів, замулювати. А цього не зробить ні Кінг ні Мієн. Це може зробити тільки робітничо-фармерський уряд Канади, при повній піддержці працюючих мас цілої країни.

Робітник.

ТЯГА НА УКРАЇНУ.

В порядку денному життя української еміграції за кордоном чим раз частіше стає питання про поворот на Україну. І поворотці зараз є не тільки серед простих імігрантів. Є вони й серед політичних партій у е-рив, у с-д. Все жадна група не може відмахнутися від питання про рееміграцію. Їхати готові всі — такий лям-тмотив емігрантських настроїв. Дехто ставить застереження, робить додатки... Однаке, противників повороту осталося дуже мало. Інтерес до життя й будівництва на радянських землях надзвичайно підвищився. Кожна звістка, кожний друкований клаптик паперу, що заітає в емігрантський закуток, робить враження. Газети з України, особливо "Вісти" і київська "Пролетарська Правда", переходять з рук до рук. За них платять великі гроші і одне число "Вістей" продається в 5—6 раз дорожче від таких же розміром європейських газет. Правда, емігрантське око ще не йме повної віри до радянської преси, бо вухом їх часом наповнюється галасом буржуазної, особливо російської емігрантської преси та галасом сичанням ріжких агентів Петлюри й Шаповала, що заітає по глухих кутках радянських земель і шалює у листах свої пашквільї "інформації" за кордон. Але із уст тих же таємних інформаторів від часу до часу проривається, як луна, справжній гомін великого руху творчих процесів з червоних земель.

І от найбільшою ідеєю і основною темою за останній час в життю українського емігрантського населення є поворот до дому, не зважаючи на що. І навіть отамани й керівники, після остаточного провалу всіх змагань боротьби з комуністами, похитнулися відворуч, в бік радянської влади. Слідом за Винниченком, що заявив бажання повернутися до більшовиків і цим скаламутив воду не в одній емігрантській болоті, говорять про поворот Шаповала, Григорієва, генерала Петрова і цілої низки колонишних емігрантських вождарів.

Але... стримує жак за минулі злочини і за можливість розплати на суді перед лицем трудящих. Залаякана психологія емігранта просякнута брехнями буржуазної продажньої преси, ще й досі живе вражіннями й емоціями 1918—1920 років, часів жорстокої кривавої боротьби. Сучасний стан радянської України ім зовсім невідомий.

Найбільше страшить емігрантів покіяна, але для них ще жива "ЧК". А поза цим вже дуже мало лишилося ентузіастів жовто-блакитного стягу. Всі нишком тільки й мріють про поворот на лоно радянської батьківщини. Але висловити це публично не зважається, бо це погрожує позбавленням "субсидій" і всіх емігрантських благ, що даються щедро рукою чехословацького буржуазного господаря.

Так настроєний загаль. Що радянська влада мішніє, це вже й сліпим стає очевидним. Визнання Радянського Союзу навіть найдужими імперіалістичними державами і розвиток торговельних зносин з ними — являється живим і свідченням факту тривалості й зросту влади рад. Тому губить віра і в походи отаманів і в ріжкі "בלוקи" і в можливі безперечення, що еміграція лівіє та міняє ідейні віхи ще й через свій неймовірно тяжкий матеріальний стан. Найкращий професор у Чехії має на утримання 100 карб.; а звичайний 70—80 карб.; що-ж торкається студентів, то вони отримують усього 14 карб. на рад. гроші. Коли взяти під увагу до рожуче на харч, то цього страшенно мало... А крім цього в Чехословацькій велике безробіття, і навіть своїх громадян Чехи невідлі надволонти роботою. Час припинення видачі стипендій і допомог наближається, і в страшній погрозі — висовується живе й бодуче питання: що робити?

Щілинка навіть для фізичного існування емігрантів з кожним днем стає чим раз вузкою. Розуміння цього штовхає навіть вищі "ранги" еміграції думати про поворот на Україну. Через це професори, вчені кооператори, діячі і всіскі "кваліфіканти" останніми часами стали оббивати пороги радянського Повпреда.

А про звичайних рядових не доводиться вже й говорити... В однім празьким консуляті подано більше 2000 заяв про громадянство й переїзд в У.С.Р.п.
 Ан. Терен.

ДОВКОЛА ПОДІЙ В КИТАЮ.

Події, що відбувалися досі в Китаю, були остільки складні й переплетані, що в загальній сумі складали картину надто неясну.

Тут і сутюкласові вимоги китайського пролетаріату, і національно визвольний рух, і інтереси так своєї "рідної", як і чужоземної буржуазії, і, нарешті, оперечки між самими імперіалістичними державами. А коли до цього додати ще територіально-політичну розрізненість Китаю й брак пильного зв'язку між окремими областями, стане зрозумілим чому звистки, які одержували ми з Китаю, не давали можливості уявити певні форми, в які вилінались події в Китаю.

Основа всього — це страйковий рух китайських робітників, що працюють на чужоземних підприємствах по великих промислових осередках Китаю. Страйк цей триває вже чотири місяці. Страйкова хвиля широко розляється по цілому Китаю, збуджуючи китайського робітника до боротьби за поліпшення умов праці, підви-

щення заробітку то що. Отже одним з вилучених моментів буде розвій і поглиблення класової боротьби в Китаю. Одночасно зрозумілим стане, що всі соціальні схемати на полі сучасних історичних подій в Китаю що далі, все більш набувають ясного, кристалізованого форм.

Передовсім кидается у вічі енергійна організація контр-революційних сил. Китайська воєнщина стає знаряддям розправи з революційним рухом в руках чужоземних імперіалістів.

Відомий володар області Маньчжурії ген. Чанг-Цю-Лін, торік слуга японського капіталу, а нині англійського, зараз широко заходжується до боротьби з революційними, зокрема робітничими організаціями Китаю.

Одержані ним останніми днями 5 мільйонів доларів від англійських капіталістів остаточно "благословляють" його на цей шлях.

В Шангаю, Нанкіні і інших місцях Чанг-Цю-Лінова салдат-

чина громить профспілки, розстрілює страйкерів, заарештовує робітників та студентів. А в Тун-Шіні вірний його слуга Лін-Чін-Лін за одну годину розстріляв та потопив 60 робітників.

З другого боку й китайські купці та промисловці, побачивши як далеко зайшли в своїх вимогах китайські робітники, намагаються зовсім залишити фронт боротьби за національне визволення Китаю, а значить, і допомогу страйкерам.

Крім того їх починає дошкряпати дуже бойкот англо-японських товарів, який вони продавали досі.

Токим чином плутанина подій в Китаю розгортається в досить ясну картину. Одна з її основ — класова боротьба. Буржуазія ривіняє єдиний фронт і "рідна" китайська по-

чинає лучитись з чужоземною. В таких умовах китайській робітничій класі не під силу відразу примусити капіталістів скасувати навязані Китаєві нерівні договори.

Він зараз мусить поставити імперіалістам більш обмежені вимоги: підвищення заробітної платні, поліпшення умов праці і визнання підприємцями професійних спілок, як єдиних і справжніх представників інтересів робітників.

До цього закликає китайський пролетаріат і остання вимога китайської комуністичної партії.

"Боротьба за профспілки" — ось куди мусить бути прикована зараз увага китайського пролетаріату. Від нього залежить і остаточне визволення Китаю від "єдиного ярма, капіталу".
 В. Орел.

ВЧІМСЯ ВІД НИХ.

Кожна робітничая організація — просвітна, заможова, економічна, чи політична, в перших роках свого існування влаштує свій апарат, виробляє плани для будучої своєї праці, для якої вона організована. Нераз здается, що в організації вже все як слід зготовлено і що нічого вже більше не треба буде змінювати, все в добрім порядку, старанно оброблене, аж ось зайшли якісь політичні чи економічні зміни в суспільний лад і провідники, а також свідомі члени організації починають зауважувати, що статут їхньої організації не відповідає і що тактика їхньої організації не відповідає даним економічним й політичним відносинам. Приходиться змінювати статут відповідно до нових соціальних відносин.

Добрі провідники організації і спостерігають цих змін, які дійсно працюють для добра організації — без жадного до шого надумання поступають вперед, а коли справа вимагає, то без жадного сорому вертають назад, відповідно до тих відносин, серед яких живуть.

Але такі поступовання "вперед", або "назад" наносять часом багато шкоди для організації, бо в кожній робітничій організації є не лише ті члени, які уміють розбиратись в цих справах, але є й такі, які старатимуться всіми силами деморалізувати всякий робітничий рух, ширити незгоду між темними робітниками, бо лише тоді капіталістична класа може легко поборювати робітників, які вони не мають одної витичної дороги, одної програми й одної мети. Цю шкідливу роботу в організації виконують агенти капіталістичної класи, які через невідомість й через неважливість робітників втискаються до їхніх рядів, а відтак навіть бувають вибрані на ріжкі важні пости.

Трапляється багато й ширих робітничих провідників, які приносять шкоду робітничому рухові через свою нетактичність, неумілість студійності економічних й політичних відносин і з таких непорозумінь робітничая організація розбивається на кілька фракцій, в робітничому русі постає хаос, одні других критикують, а організація терпить і не лише дає шкоду організації, але взагалі робітничая класа.

Починає цему є відсталість й невідомість широких працюючих мас. Канадський робітничий рух, якраз тепер знаходиться в такім самім положенні, як ми повише начеркнули. Є в нас ширі, свідомі і добрі провідники, є такі, що йа услугах наших ворогів-капіталістів, а є також й ширі робітники, але невідомі.

Навіть й між українськими робітниками є споре число таких, що вірять в якусь іудустріальну демократію, в знищення капіталізму без всякого проводу політичної партії. І не раз приходиться говорити з цими "синдикалістами", як українським, так й іншими і вони ніяк не можуть зрозуміти того, чому комуністи вступають до

вирв робітників з рук реакції та поведе його на дійсний шлях боротьби й побіди.

Тому й ми повинні вчитися від них — наших європейських товаришів, залишити забавки над робітничим рухом, а взятися до спільної праці над будівництвом одного сильного робітничого боевого фронту, над яким працюють наші товариші в капіталістичних державах Європи.

М. С.

ЕЛЕКТРОФІКАЦІЯ УКРАЇНИ.

Електрофікація дніпровських порогів на Україні набирає великої ваги. Через Харків до Запоріжжя приїхала з Москви спеціальна комісія Вищої Ради Народнього Господарства і Держплану з т. Троцьким на чолі. Комісія, в склад якої входять інженери, головню спеціалісти гідротехніки і електротехніки, має на місці докладно висвітлити питання, коли буде дана змога практично розпочати будівництво електростанції, вартість цієї роботи для потреб фабричної промисловості і сільського господарства.

В розмові з кореспондентом Рату з Троцьким сказав, що користь від електрофікації дніпровських порогів буде велика, тим більше, що довкола на невеликій площі зустрічаються особливі природні умови, що є великою рідкістю в природі: метал, вугля, водняна течія, що її можна використати як безплатну силу.

Що до фінансових джерел, то й цього питання не можна вирішити, бо воно залежить від загальних висновків комісії. Коли-б ухвалено було приступити до виконання будівельної програми в найближчому часі, то необхідно треба було-б брати асигнування з державного бюджету, з позички господарського відбудови та з промислового фонду, коли його буде отворено.

Далі т. Троцький сказав, що він уважає цілком за можливе притягнення до цієї колосальної будови закордонного капіталу. Звичайно, каже т. Троцький, не може бути й мови про те, щоб взяти цілу будову в концесію. Під іменем цієї будови треба розуміти цілу групу ріжких підприємств.

Мова мовиться про реорганізацію старих металургічних заводів, про утворення нових, про будову заводу для виробу алюмінію, про створення нових хемічних виробств, про електрофікацію гірничої справи, про шлюзування Дніпра, про переведення залізничної магістралі і т. и. і т. и.

На закінчення розмови т. Троцький сказав:

"Ми не повинні починати будови раїш, ніж зможемо піднести це велетенське діло на своїх плечах, але й не пізніше, ніж цього вимагають загально-транспортні потреби Радянського Союзу, в цілому та України зокрема".

Голова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету т. Петровський присвятив питання електрофікації Дніпра велику статтю в "радянській пресі, в якій значаще величезне значіння цього діла для України і для цілого С.Р.С.Р. Він каже, що ця колосальна будова буде коштувати 130 мільйонів карбованців. І коли Радянський Союз мав ще два добрих врожаї, він вивезе цю будову на власних плечах.

Вся преса Радянського Союзу багато пише про цей величезний план. Думають, що сама будова візьме приблизно 10 літ. Коли-б цей план здійснено, Катеринославщина, Донеччина, а почасті й Херсонщина вкрілася-б цілим рядом нових величезних підприємств, піднеслася-б сільське господарство, проведено-б воду в степові засушливі райони, а по Дніпрі поплили-б з моря великі морські кораблі в гліб України.

Радянська влада обговорює нині план одного з найбільших будівництв старої Європи.

НА ЮНІЙНІМ МІТІНГУ МАШИНІСТІВ.

(Вражіння.)

Зійшлося около вісімдесяти членів юні, бо мається вирішувати "важкі справи".

Секретарі біля стола переглядають свої книжки, нові афішації й числену кореспонденцію.

Рядовики курять папіроски, дьольки, розмовляють одні з другими про якісь нові удосконалення на великих льокомотивах.

Інші рядовики озброєні різними газетами, витинками з газет, брошурами та журналами, це — комуністи. Читають, розкладають руками, намовляють своїх сусідів й раз-раз студіюють руки численної публіки та прислухуються їхнім розговорам.

Пів до десяти. — Починайте! — крикнув хтось з рядовиків.

— Нема президента, — відповів секретар. — Скойте хто в долину та подивіться, чи нема його там!

Хтось "скочив" й за хвилину повернувся.

Він зараз буде, лише докінчить "снокера"...

Ще трохи почекали. Президент прийшов. Сів за стіл, вичитав всі правила, як треба заховуватися підчас мітингу, провів, щось ніби в формі присяги, що нічого не вільно вивести з того мітингу й проголосити, що мітинг отворений й всі ті, які не є "кваліфікованими членами", повинні опустити саля.

Відтак попросив "кондуктора" аби він переглянув книжочки всіх членів й замкнув добре двері та нікого не пустив до середини.

Всі виконано.

Перечитано протокол з минулого мітингу, перечитано нові афішації, виплати й наступила точка прийняття нових членів.

— Кондуктор! — крикнув президент, — вийдіть та подивіться, чи нема нових членів.

"Кондуктор" вийшов й за хвилину вернувся.

— Є чотириох.

Президент дав розпорядження секретарям-скарбникові, щоби вийшов і зібрав від нових кандидатів вступні вклади. Секретар виходить зза стола на середину саля, кладе праву руку на груди, а президент робить те саме у відповідь. Чисто, як в католицькій церкві!

Секретар вийшов, вернувшись, знову відсалютував, знову вийшов, а я аж змучився чекати та дивитися на ті всі непотрібні церемонії.

Вже привели нових "бродерів", поставили на самий перед, до стола, за яким сидів президент.

Президент встав, гримнув молотком об стіл, щоби всі прочі також вставали. Всі встали. Новоприбувші поїд-

носили по два пальці правої руки, президент проводить їм присягу, а вони за ним повторюють.

По присязі "кондуктор" повів їх до другого столика, там ще якась "саржа" щось поморкотіла, а відтак до третього столика, потім знову до другого, а так знову до президента, й нарешті "кондуктор" дав розпорядження, щоби обернулися плечима до президента. Вони так й зробили. Президент виліз зза стола й подав кожному руку. Це саме зробили всі рядовики і аж по цій церемонії новоприбувші заняли крісла.

Слідувала точка: відчитання кореспонденції. Секретар читає одну за другою аж пів виступив на його чолі. Важного не було нічого.

— Ось ще одна довга кореспонденція від "Гренд ладу", чи хочете, щоби її читати? — запитував змучений секретар.

Президент дав приказ аби читати.

Official Circular No. 183. Executive Council Rules Workers (Communist) Party and Trade Union Educational League dual organizations.

To all officers and members... t. d. Washington, D.C., Aug. 15. 1925.

Секретар читав, а ми сміялися. Він замість "комюніст" читав — "комюніст". Там писалося, що до 15. жовтня 1925 року мається викинути всіх комюністів з юніи машиністів, а під "наказом" підпис В. Г. Джанстофа, головного президента інтернаціональної юніи машиністів.

— Що ви думаєте про це? — спитав президент по перечитанню.

— Е, вони дали будуть питати нас, до якої церкви ходимо, — сказав один (некомюніст). — Я ставлю внесок, щоби той лист повісити на "файл".

— І Джанстофа також! — додав хтось, але президент гримнув молотком й привернув спокій.

Внесок поперто й переголосовано, щоби лист повісити на "файл". Це не киче подобалося президентові, але він мусів погодитися з голосом членів.

Ріжні комітети здали свої звіти й почали вибирати новий шаповий комітет, який мав погоджувати ріжні непорозуміння в шапах та. переговорювати з менеджерами в ріжних справах. Реакція старається увійти до того комітету. Забирає слово комюніст й говорить про ведлі шапові недостачі, про злі умови праці. Хтось (з некомюністів) встає і піддає гадуку, щоби вибрати комітет з таких "бродерів" як той, що говорив.

Реакція лютує. Один з реакції встає й каже, що в комітеті

треба таких "бродерів", які не робили б менеджерам багато "треблау". Всі сміються. Подовшій дискусії вибрано комюніста, до якого увійшло: трьох комюністів, один симпатик комюністів і один Джанстонів "бой".

Зайшла справа про Канадійську Партію Праці. Комюністи встали один за другим і говорять про потребу такої партії, відчитують уступки з конституції інтернаціональної юніи машиністів, уривки з "Менчестер Гардіян", "Воркерс Вікли", "Дейлі Воркерс", "Воркер", "Нью Йорк Таймс" і багато інших. Члени уважно слухають й дивуються, звідки ті бесідники понабирали всього того.

З облич присутніх вже можна вичитати, що вони всі згідні вступити до К.П.П.

Встав ще один молодий комюніст. Дуже добрий і вли-

вовий бесідник. Всі звернули на него увагу. Він забувся та замість "бродерів" сказав "комюніст", на що президент звернув йому увагу. Молодий комюніст, побачивши, що ми вже виграли, "адарив" на Джанстофа.

— Бродер, — перервав президент, — чи ви чули цей лист? Ми можемо його завернути.

— Я тепер говорю не як член комюністичної партії, а як член юніи, — сказав бесідник й говорив далі.

Президент переглянув конституцію, чи бесідник говорив до речі чи ні. Він цілу годину первертав листки в конституції, а бесідник цілу годину говорив. Бесідника нагородили оллесками, внесок "шо наш льокаль вступає до К. П. П." перейшов, а Джанстофові "бойси" лише носами крутили.

На цьому мітинг замкнено.

Драпака.

3 ПОЛЯ КЛАСОВОЇ БОРОТЬБИ.

ПОШИРЕННЯ ПЛЕНУМ ВИКОМКОМУ КОМІНТЕРНУ.

На засіданні Президії Виконкому Комюністичного Інтернаціоналу за пропозицією Зіновєва ухвалено скликати черговий поширений пленум Виконкому Комінтерна в жовтні, або листопаді.

Намічено такий денний порядок: відчит президії та нові політичні завдання в звязку зі зміною в світовому становищі й небезпекою війни; завдання перевести єдиний робітничий фронт то-що; профрху; підготовка до 6-го конгресу; плян та праця Виконкому на найближчих 6 місяців; праця на Сході (події в Китаю та їх наука); питання окремих секцій (комюністична партія Німеччини, Польщі, Чехословаччини, Італії, Франції); відчит компартії Англії про її працю серед робітничих мас (після 5-го конгресу Комінтерна).

ПРОТИ ЦАНКІВСЬКИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ РОБІТНИЧОЇ МОЛОДІ.

Центральний Комітет болгарського Комсомолу звернувся до закордонної комюністичної преси з закликом, протестувати проти жорстоких переслідувань робітничої молоді.

ПРОТЕСТ ПРОТИ РОЗСТРІЛУ ПОЛЬСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Парижські комюністи організували в кількох пунктах міста розстрілу трьох польських комюністів. Загони поліції розігнали маніфестантів. Біля 30 осіб заарештовано.

ПРОТЕСТ ПРОТИ РОЗСТРІЛУ ПОЛЬСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Не зважаючи на спроби поліції цілком розігнати маніфестантів, це їм не вдалося. Й в 8. годині вечером маніфестанти знову зібралися на майда-

РОЗСТРІЛ ПОЛЬСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

ні Опері. Тут маніфестація закінчилась сутичкою з поліційними загонами.

ДЕЛЕГАЦІЯ АВСТРІЙСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ МОЛОДІ.

Центральний Комітет Радянського Комсомолу одержав повідомлення про те, що на початку вересня з р. прибуває до С.Р.С.Р. делегація австрійської робітничої молоді. Делегація спиниться насамперед в Ленінграді.

ПРОЦЕС МУРАШКА В ВАРШАВІ.

Дня 28. серпня розпочався в Варшаві суд на підцаєм Мурашкю, війником Багінського в Вечоркевіч. Від вліз за мурдованих революціонерів виступають відомі політичні оборонці Дугач-Гоніквіль. Оборона покликкала на свідків ксьондза Кулака та єпископа Роопла. Тому, що тих свідків не було присутних, постановлено розправу відкласти, доки не прибудуть згадані свідки.

РУМУНСЬКЕ "ПРАВОСУДІЄ".

В місті Яссах відбулася недавно розправа проти візника Лермана. Він їдучи одного разу, не знав дороги і запитав професора Кузі. Румун-професор, маючи чисто румунське упередження до Жидів, замість вказати Лерманові дорогу, вдарив його в лице. Лерман відплатив професорові в той самий спосіб, тільки так, що той аж ногами накрився. Суд присудив Лермана на 3 місяці арешту і на заплачення 10 тисяч левів кари.

ПРОЦЕС МУРАШКА В ВАРШАВІ.

Дня 28. серпня розпочався в Варшаві суд на підцаєм Мурашкю, війником Багінського в Вечоркевіч. Від вліз за мурдованих революціонерів виступають відомі політичні оборонці Дугач-Гоніквіль. Оборона покликкала на свідків ксьондза Кулака та єпископа Роопла. Тому, що тих свідків не було присутних, постановлено розправу відкласти, доки не прибудуть згадані свідки.

РУМУНСЬКЕ "ПРАВОСУДІЄ".

В місті Яссах відбулася недавно розправа проти візника Лермана. Він їдучи одного разу, не знав дороги і запитав професора Кузі. Румун-професор, маючи чисто румунське упередження до Жидів, замість вказати Лерманові дорогу, вдарив його в лице. Лерман відплатив професорові в той самий спосіб, тільки так, що той аж ногами накрився. Суд присудив Лермана на 3 місяці арешту і на заплачення 10 тисяч левів кари.

РІЖНІ ВІСТІ.

КОЖНИЙ ПРОЛЕТАР — ВОЯК ЗА С.Р.С.Р.

У відозві до всіх пролетарів про потреби розвитку в С. Р. С. Р. стрілецького спорту, т.т. Калінін, Томський і Каменев, пишуть:

"Кожний трудящий нашого Союзу повинен пам'ятати, що настане час, коли нам зі зброєю, в руках доведеться захищати свої здобутки. Не можна знати, коли нас змусять взяти зброю в руки для захисту нашої країни. Треба взяти рушницю в руки вже тепер, щоби навчитися володіти нею. Хай у Радянському Союзі не буде ні одного трудящего, що не вмів би володіти зброєю!"

Каже чорна сотня, що в Радянському Союзі влада урядують не робітники, а над робітниками. Коли так, то чому вона озброєно все робітництво? А коли демократична влада така добра для робітників, то чому вона його не озброєно?

ФРАНЦУЗЬКА ДЕМОКРАТІЯ.

В листах з Мароко жовніри з обуренням оповідають про знущання над ними французьких офіцерів за дрібні провини.

Жовнірів привязують до стовпа, б'ють нагами. Бійка—всюди звичайне явище, надто жорстоко офіцери б'ють жовнірів, заїждоїздів, що вони співчувають комунізму. Два жовніри, яких так систематично переслідували, не витримали цього й самі собі смерть заподіяли. Незадоволення серед французького війська в Мароко збільшується. Багато жовнірів самі себе калячуть, щоби таким способом здохнути примусу віддати своє життя за інтересів капіталістів.

ОС. НАЗАРУК НАВЯЗУЄ ЗНОСИТИ З "ЦАРЕМ" КИРИЛОМ.

Львівське "Діло" з 30. серпня містить за "Парижським Вестником" новинку, в якій говориться, що російський (на парижському смітнику) "цар" Кирило дістав з Америки 19 тисяч доларів і скликає в Європі конгрес своїх прихильників, на якому виступлять також представники галицького народу. Російські чорносотенні газети на еміграції кажуть, що ті "представники галицького народу" мають прийти з Америки, маючи на увазі дра. Осипа Назарука.

Заноситься на царсько-гетьманські сконки. Щастя боже.

ПАРТИЗАНСЬКІ ЗАГОНИ.

Через те, що голод у Румунії та Бессарабії зростає, в Бессарабії збільшилася діяльність партизанських загонів, що чинять напади на поміщицькі маєтки та поліцейські пункти.

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА В ПОЛЬЩІ І ТІ НАУКА ДЛЯ СЕЛЯНСТВА.

КОЖНИЙ ПРОЛЕТАР — ВОЯК ЗА С.Р.С.Р.

У відозві до всіх пролетарів про потреби розвитку в С. Р. С. Р. стрілецького спорту, т.т. Калінін, Томський і Каменев, пишуть:

"Кожний трудящий нашого Союзу повинен пам'ятати, що настане час, коли нам зі зброєю, в руках доведеться захищати свої здобутки. Не можна знати, коли нас змусять взяти зброю в руки для захисту нашої країни. Треба взяти рушницю в руки вже тепер, щоби навчитися володіти нею. Хай у Радянському Союзі не буде ні одного трудящего, що не вмів би володіти зброєю!"

Каже чорна сотня, що в Радянському Союзі влада урядують не робітники, а над робітниками. Коли так, то чому вона озброєно все робітництво? А коли демократична влада така добра для робітників, то чому вона його не озброєно?

ФРАНЦУЗЬКА ДЕМОКРАТІЯ.

В листах з Мароко жовніри з обуренням оповідають про знущання над ними французьких офіцерів за дрібні провини.

Жовнірів привязують до стовпа, б'ють нагами. Бійка—всюди звичайне явище, надто жорстоко офіцери б'ють жовнірів, заїждоїздів, що вони співчувають комунізму. Два жовніри, яких так систематично переслідували, не витримали цього й самі собі смерть заподіяли. Незадоволення серед французького війська в Мароко збільшується. Багато жовнірів самі себе калячуть, щоби таким способом здохнути примусу віддати своє життя за інтересів капіталістів.

ОС. НАЗАРУК НАВЯЗУЄ ЗНОСИТИ З "ЦАРЕМ" КИРИЛОМ.

Львівське "Діло" з 30. серпня містить за "Парижським Вестником" новинку, в якій говориться, що російський (на парижському смітнику) "цар" Кирило дістав з Америки 19 тисяч доларів і скликає в Європі конгрес своїх прихильників, на якому виступлять також представники галицького народу. Російські чорносотенні газети на еміграції кажуть, що ті "представники галицького народу" мають прийти з Америки, маючи на увазі дра. Осипа Назарука.

Заноситься на царсько-гетьманські сконки. Щастя боже.

ПАРТИЗАНСЬКІ ЗАГОНИ.

Через те, що голод у Румунії та Бессарабії зростає, в Бессарабії збільшилася діяльність партизанських загонів, що чинять напади на поміщицькі маєтки та поліцейські пункти.

Але селянство Західної України та цілої Польщі це у великій мірі знало й раніше. Цей закон зайвий раз лише його в цьому переконало.

Селянство готується до рішучої боротьби за землю. Воно гуртується коло робітничо-селянського блоку, що складається з Комюністичної Фракції, Незалежної Хлопської Партії та Білоруської Робітничо-Селянської Громади, який утворився на терені союму з цих єдиних борців за землю, що рішучо виступали за негайне й цілковите виділення всієї обшарницької землі понад 30 гектарів без жадного відшкодування й розділі її поміж безземельних та малоземельних селян самими ж селянами (селянськими комітетами).

Селянство розуміється також і на двочинній політиці українського та білоруського клубів, які на перший погляд провадили також ніби революційну боротьбу, домагаючись землі навіть без відшкодування, але яких політика була по суті звичайною половинчатою, нерішучою, — більше угодовою політикою, яка цікує усяке дрібно-буржуазне угруповання. Доказом цього є те, що український і білоруський клуби прикладали руку до того закону, вносили поправки до нього, бажали хоч якийсь, хоч найменший охлан отримати з панського столу. Доказом цього є рівнож те, що мимом прирідання їх до обструкції, якої до самого кінця тримався робітничо-селянський блок, вони пішли на переговори з польськими паннами, навіно вірячи, що отримають хоч найменшу скільки небудь значну уступку, пізніше ж принесли обструкцію і не допрацювали до кінця своєї боротьби, боячись, щоби не бути україними відбраними пенсії. Робітничо-селянський блок рішучо до кінця борювся за землю, аж поки усіх його членів-послів не повиносили зі саля, відбравши від них значну частину пенсії.

І це ще раз переконало селянство, що не з угодовими паннами з укр. клубу вони йти мають. Але воно вже гуртується біля червоного прапору, який піднесла Комюністична Партія Західної України, щоби під її проводом у тісний союзі з польським революційним робітництвом та селянством боротися за повалення буржуазно-шляхетського уряду, після чого здійсниться той головний кілч, під яким бореться зараз селянство усієї Польщі, а який говорить:

Вся земля — селянам!

Невідомий.

Л. СОНІН. 6)

СОН ДІЙНОСТІ

(З життя галицького покутського села.)

(Продовження.)

А на зборах "Селянської Ради" вже читав молодий міський робітник, делегат з окружної організації, резолюції. Дочитував піднесені злегка дрожачим голосом. Закінчував кличами й завивав присутніх єднатися з міським робітництвом, в боротьбі за визволення праці з оков капіталізму. Рішуче доводив — "Не такі, що в користь фабрикантів і дідичів хочуть роз'єднати працюючих, а ми всі однаковісильно вискукували. Дідич на саля корітає з невідомості робітника і тягне з останнього.

Літом виснає, як паук, його кільканайцятьгодинну працю за кілька дрібняків, а на зиму вигане його тірші собаки. Фабрикант не ліпше. Він смоче саля робочих до їх омління, а коли робітників виснажений і непрацездатний, викидає його, як нікому непотрібну ганчірку на безжалісний міський брук. На старості літ приходиться і міському і сільському зарбінкові брати в руки костур і просянцку торбу через плече та на жерби, як то кажуть — в саля за очі.

Тому проч з тими, що копають прірву поміж нами. Хай живе спілка працюючих міста і саля!"

Закінчив і вмиг затверділ мозолями долоні, дівтора сотки селянської бідноти, загримі довготривалим ляскотом оллесків.

І далі, далі рух в селі кріпшав. Все більше приставало до нього причинжених і виснажених. Пізнавали суті й причини своєї чорної нужди та те, що лунало бідоро на зборах, хвилясто проймаю і до глибини мужицької душі.

На простий розум виходило, що так, що єднатися їм, так як пани це давно вже роблять, і лагодитися, коли що до чого...

Вертали до краю емігранти з Канади, з Америки. З клунками, вузликами, десь хтось (кому пошастило) віз потрохи заробітку. А більшість їх тільки й мали доробку з Нового Світа, що сильно підірване здоров'я і виснажені тяжкою працею руки та були вони багаті в життєвий досвід.

Вир американського робітничого руху вивчав з них, багатьох, класових борців. Відухово стійкий в початках порив селянських мас в краю, тепер зміцнився і поглибив своє коріння, бо дістав сильну піддержку у вироблених організаторів — поверотців з Америки та тепер почав вливатися в широкое русло організованої класової боротьби.

"Селянські Ради" виростає по салях цілого краю, як червоні маки на лаві півспілої пшениці.

З щоденної невпинної праці будня, що відомоном дзвеніла далече, над всєю зеленими меріжками піль, наростає могутній Першо-травневий протест 1924 року, який в малім надпругським місточку Заболотіві зшикував під черво-

ні прапори п'ятитисячну масу селянської бідноти.

Був квітень. Веснували. Жайворонки злітали високо в гору та присвітували своєї. Почали кипіти роботи. Орвали, засівали, волочили. Часом, десь зза горбка, пролунала сумна дрібнотлива коломийка. Це погонич розвселював свою наймитську долю та забував притім про голод та зболіли крижі.

В природі маячіло щось. Це мерехтливое зветь весною.

Сонце щоденно свіже, прополоскуване ранньою россою, радісно вітало і прощало дні. Селянин будив враз з сонцем землицю до життя. Від вчасногь досвітку в пізні вечірни присмерки свєвідлао гарував на полі.

Так всі, лишень, Никифорчук не звітався з весною, як бувало. Тяжка хвороба мучила його днями-ночами. Зягала на груди тяжким каменем і шось там варилось, шось булькотіло і злісно харчіло. Це була теж "мила" пам'ятка з війни.

На сиду мучив себе та ще в неділі і свята ледви долавив до домівки "Селянської Ради". Там він підготував роботу до свята Першого Травня. Надія, що висіла праці, освідомлення себе самого і соток його братів до кількох тижнів будуть такі очевидні, в травневій демонстрації — додавала йому забуття його власного горя.

Ще в смак було польський владі. Взнала, що село прибирає різну поставу супроти своїх виснажувачів, тому треба було якось конче-

здуєти. Напустила по салях своїх людців — провокаторів. І зараз посилаєся доноси.

14. квітня 1924 року арештували Івана і ще чотирьох товаришів, буцим за то, що вони накликували на зборах "Селянської Ради" до скинення теперішньої влади і роз'ятрували класову ворожнечу.

Замкнули їх в арештах окружного суду в Коломиї і почалося слідство на основі "58 §, букви в., старої австрійської царсько-королівської карної уставу з 27. V. 1852 р..." в "демократичній і поступовій" Річипосполитій Польській.

До трьох днів дістав Іван вибух крові, викиданий душою задухою брудної тюремної камери. Перенесли його звідти до в'язничого шпиталю а по тижні, коли хвороба вже наглядно грозила смертю — випустили його на світ, на волю.

Вийшов він з будинку суду на вулицю. Голова крутилася йому в заветках. Сонце осліплювало знеможені очі. Мав вражіння, що ось-ось впаде.

Випадав над'їхав знайомий товариш з сусіднього села. Взяв його на підводу і помаленько довів до дому.

Домо поклада його жінка до постелі. А він гарячував, то за хвилину обливався холодним потом. Жінка навиліпках підходила до постелі та з замираючим поглядом ловила кожний його віддих. На лікаря не стати їй було. А Іван догоряв.

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ
найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. П'РЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ
що недавно вийшла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то пошарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви перчитаете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичній і з життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не геречитаете до кінця.

Письменник М. П'рчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страші події в старому краю. Читачам "Карпатської Ніч" ви рідкочасно багато вчитесь і то в найбільш доступній спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Нарядувано вона на найкращому папері, окладка з артистичним малюнком з двох кольорів.

КУПИТЬ, А НИКОЛИ НЕ ПОЖАЛІТЕ! РОЗПОСЛЮДИТЬТЕ СМІЖЬ ШОУ КНИЖКУ.

Виснажуйте книжки за попереднім надісланням грошей. ЦІНА 50 ЦЕНТИВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення і гришні посилати на таку адресу:

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ОСІНЬ І НАШ ЗАВДАННЯ.

Торонто, Ont.

Вас наступила осінь пора і вечері вже стають холодніші і довші. Організовані і неорганізовані робітники починають збиратися більшими групами, розуміється, організовані збираються в своїх локалах або в домах і починають нараджуватися, як би то успішніше вести організаційну роботу. Неорганізовані робітники складаються в приватних домах і там перемовляються про неурядливі речі, або в карти заграють, хоч часом і не в гроші, то бодай якоюсь там "товою".

Я хочу привертати увагу робітникам, що наступачий зимою сезон — це велике завдання робітникам до виконання організаційно-освітньої праці.

Товариші! Загляньте до тих неорганізованих робітників! Підступіть до них з відповідними словами, щоб вони зрозуміли нас і пішли з нами! Можливо і не вдалося вилучити їх наші так, щоб вони стали членами нашої організації, але щоб забути їх як симпатиків, бо завдання наше дуже велике і без симпатиків трудно буде нам його виконати. Великим надолжним асистентом, коли нашим завданням є в тім місяці забезпечити фінансово нашу робітничу пресу на цілий рік місяць. Друге — забезпечити фінансово 6-місячний Вищий Освітній Курс, який також має розпочатися з дням першого листопада. Ще багато інших завдань маємо ми на днешнім порядку до виконання.

Товариші! Коли ми не зуміємо здобути відсталіх робітників, то великий титан спаде на нас самих, а воно і дечого не всім будемо виконати. Коли ми вдаємося до відсталіх робітників, заговоримо до них зрозуміло і здобуємо їх, як своїх симпатиків, то всі завдання буде легко нам виконати. Бо як то кажуть: громада по нині, та й біганину сорочка. Здобути невідомого робітника — це є обов'язком переловчих членів наших організацій. До відсталого або невідомого робітника треба підходити дуже лагідно, а не в агітаційний спосіб, як це часом деякі товариші

ЖЕРТВИ НА СПЛАТУ ДОВГУ У.Р.Д. В КЕЛГАРИ.

Келгари, Alta.

Нарешті почалися жнива. Під біомом праці тисячі чорних рук до поля. Офісник раз-у-раз то старає, то знову пише на "чорній таблиці" "Hands Wanted". Думаю: чому він не пише, що потребує робітників, але пише, що потребує рук. Лише написав би "рабів треба", а то тобі "рук треба", немов би то руки були осібно на продаж. Попав і я на роботу за доглядом за платною троху більшою, як другі. Звичайно бистрість панює. Думаю собі — нічого, не буду я тобі алірим премо, знаю я ваші хитрощі. На жнивах, що в добувають, то прямо і вирити не хочеться, але мушу. По цілоденній праці збираються робітники гуртками і дають в карти грати. Кожний старється перехитрити і кожний грає, щоб виграти. Але що-ж можна виграти в того, що нічого не має. Посидять так і цілий ніч, а опісля знову до роботи. Це багато робітників, котрі абсолютно нічого не думають. Є ріжниця і то велика між тими, що вже належать до організації, а тими, що не належать. Придивившись тому всему, аж жаль стає тих робітників. Як то п'ятно надолжало на них теперішня несправедлива система. Я побачив, що робітник витворює все, але не заставляється куди йде його ярача, а тільки як той автомат, куди його накрутять, він і буде функціонувати. Класового знання не має і крихотки. І аж тоді я зрозумів, яку велику користь, яку велику цінність несе організація між наших робітників, така організація, як ТУРФДім. Класова я думаю, що й так собі організація, лише щоб бути, грати представлений, забавити читати, але яку користь приносить, то я не уявляв собі. Аж

постувають. Тож до праці, товариші, з початком наступної осені, ярача наша принесе великі успіхи. З товаришським привітом, Т. С.

Одним посидяється, що т. В. Бунт є уповноважений Відділом ТУРФДім в Келгарі, Алта., збирати пожертвовавши на сплату довгу Українського Робітничого Дому в Келгарі. За всяку поміч т. Бунт в його стараннях заряд Відділу буде дуже вдячний.

За Відділ ТУРФДім в Келгарі, Алта.

І. Либич, Д. Попов, голова, секретар.

Збірка т. Бунта в Ракофорді.

Жертвували: По \$5.00: О. Мартин, В. Бунт, Ю. Грегорійчук, І. Гуманюк, Іван Андріанчук, П. Захарчук, П. Коломенський, В. Руд, В. Руд; По \$4.00: Ю. Никифорова, С. Азано; По \$3.00: П. Пеленчик, П. Крутий, Г. Строчи; По \$2.00: М. Строчи, Я. Сякалюк, Н. Николаїчук, А. Хамаи, Е. Баер, М. Гораш; По \$1.00: В. Семенюк, Я. Андріанчук, С. Бугань, С. Никифорова, С. Шкурган, Т. Герман, М. Козарук, Г. Яремко-Безменних \$1.15. Разом \$83.15.

Ді Пес, Ман.

В Укр. Роб. Домі в Ді Пес, Ман., відбулося масове робітничє віче, на якому виступав рід промовців. Гроловував т. Ю. Чайка, а секретарював Н. Огородник. Промовці говорили на такі теми: про міжнародний робітничий рух, про робітничу літературу, про місцеву організацію, про виконання дітей і робітничу школу та про Укр. Роб. Домі в Канаді і їх значення. На полях промовців присутні зложили на сплату довгу Укр. Роб. Дому в Ді Пес, Ман. понаки суму грошей. Жертвували такі товариші: А. Шандарський \$10.00, М. Хольчук \$10.00, В. Рудейчук \$10.00, М. Серійчук \$10.00, М. Клименко \$5.00, Ю. Богай \$5.00, В. Сенішин \$5.00, Г. Юзик \$5.00, П. Огородник \$2.00, М. Гоголюк \$2.00, т-ка А. Юзик \$1.50, Г. Барановський \$1.00, т-ка Р. Рудейчук \$1.00, т-ка А. Богай \$1.00, т-ка А. Огородник \$1.00. Всім жертводавцям шира подяка. Віче закінчило співом "Інтернаціоналу". Н. Огородник, рек. секр.

Не забувайте про пресовий фонд наших часописів.

НАУКА І ТЕХНІКА.

ПСИХОАНАЛІТИЧНА ФІЛЬМА.

Теорія відомого віденського психолога Фрейда про психоаналіз буде відтворена на фільмі на підставі тексту відомого віденського психолога. Фільмові американські підприємства давно вже робили заходи, щоб підготувати такі психоаналітичні фільми, але міжнародне психоаналітичне видавництво у Відні взяло цю справу на свої руки, щоби такі фільми не дезорієнтували публіку поганими, фантастичними текстами.

СРІБНИ ТАЄМНИ ХМАРИ.

Ленінградська "Красная Газета" передає таку звістку: Останніми днями з обсерваторії у Пулкові можна було запримітити деякі кометні явища. Не всі вони виникли срібні хмари, яких у Росії ніколи раніше не знали. Ці хмари зникали у висоті 17,000 метрів. Посуваючись з півночі кількі днів, нарешті щезли. Вони не в силі роз'яснити цього таємного явища певною теорією, а ставлять гіпотезу, що це маси вулканічного пороху, які загнала хуртовина і які тільки нашим очам видаються срібними.

НОВА ВЕЛЕТЕНСЬКА ГУТА С.Р.С.Р.

Спосіб, що його вважалося досі в гутах (шклянний завод), щоб виробити віконне скло, розрізняючи кольоральні шклянирки бутельки т. зв. "холодні", вимагає від шклянува, який працює в розпеченому повітрі, сильно напружувати легень, а це дуже шкодить на здоров'я. Як додати статистику, робітники — шклянуви зрідка доживають до старшого віку, а найбільшого вимирають у 30-40 років від сухот.

Недавно бельгійський шкляр Фурмо, винайшов механічний спосіб виготовити віконне скло. Суть його в тому, що в розтоплену масу, до деякої міри вже охолоджену й через те густого вигляду, опускається стірка залізного листа. Після цей лист по малу підіймається доверху й захоплює за собою тонкий шар скла, побібно до того, як ложка, що нею беруть зі шклянки мед, коли витягають її, захоплює за собою тонкий шар густої рідини. Шар скла, що його захоплює залізний лист, тягне за собою скло немов суцільну платівку таку загрубіши, як це треба для віконного скла даного гатунку. Коли шар скла, що є на залізному листі, через тонкі отвори вийде з розпеченої печі, він від охолодження твердне й тоді є змога пересунути його між нагрітими чугунними валами й одержати шкляного листа зовсім однакової густини. Охолоджуючи його поволі далі можна розрізати на які хоч частини. Листове скло при цьому витягається безперервною смужкою, немов потік шкляних листів, які й заплювають за допомогою машини в особливий скриньки й далі приставляють на залізницю.

Тепер на березі Каспійського моря коло залізничної станції "Дзержинський завод" С.Р.С.Р. організує металевий завод віконного скла з залізничним способом механічного виробу скла. На цьому заводі виконують потрібну для розтоплення скла температуру одержують дариною в вигляді горючого газу, що виділяється в цій місцевості з давніх давніх зі шкляної землі, при чому що найпотрібніший матеріал, у вигляді содового сірчану, приставляється морем по надто дешевій ціні з мішководної затоки Кара-Бугас, що на березі Каспійського моря. Тут через випарування води є сила цього сірчану. Взявши до уваги, що потрібну сировину в вигляді піску, кварцу, вапна є подостатком на березі моря коло заводу, побачимо, що вартість скла на новому заводі буде якнайменша і це дозволить постаратися С.Р.С.Р. дешевше віконне найкраще скло.

Отаже цей завод буде за приклад ідеального використання природних умов: тут маємо даремне паливо та дешеву сировину, а з другого боку — повна механізація виробництва з утворенням гарних умов праці для робітників, тоді як старі заводи з буржуазними методами праці, були каторгою й без пори підточували здоров'я робітників.

Відомо згаданого підприємства "СПІВГОРИ" можна сміло сказати, що зроблять вони гарну прислугу для У.Р.Д. Шля в Канаді бодай до того часу, доки не можна буде дістати більших і кращих підприємств подібного змсту. Ціна одного примірника 75 центів. Замовлення з грішми послати на адресу: BRANCH U. L. F. T. ASS'N, Ukrainian Labor Temple, Cor. Pritchard & McGregor, Winnipeg, Man.

МАЮ ДЛЯ ПРОДАЖІ котежд на п'ять кімнат в добром стані. Продам дешево за готівку. Прошу зголошуватися до: J. Mattson, 229 Victoria Ave., W. (115) Transcona, Man.

ПОШУКУЮ свого шагара Николая Свиношського з села Гаушків, повіт Горюбенка. П'ять місяців тому, як я мав від него листа з Катаянда, Огайо. Хто про него знає би або він сам хай зголошиться на слідуючу адресу: Jon Dzizwizinski, 172 Beach Road, Hamilton, Ont. (116)

НА ПРОДАЖ гресерія і бучерія з будинками, в добрім положенні. Продам, або заміню за якийсь санітарний або іншого сорта бізнес в Алберті. По інформації прошу писати: 1948 Robinson St., Regina, Sask. (114)

ВАЖНІ ПОВІДОМЛЕННЯ

Східного Провкочу в справі Комітету несення помочі т. І. Гнидові.

Подаємо до загального відома всім інтересованим, ще Комітет несення помочі т. І. Гнидові, зібрав розв'язаний і збірка грошей на цю ціль, застановлена. Їз руки т. І. Гниди вилано останні гроші, що були зібрані на цю ціль, на що одержано посвідку. За всякі дальше жертви, організація не відповідає.

Одним звертаємо увагу всім відділам й членам ТУРФДім, що ще й досі звертаються в організаційних справах на адресу бывшего секретаря Східного Провкочу т. П. Терлецького, що зараз секретарем Східного Провкочу ТУРФДім є т. В. Босович. Листи адресовані на імя т. П. Терлецького уважаються як приватні листи.

В справах організаційних проситесь владатися на слідуючу адресу: В. Босович, або, Східного Провкочу, Box 308, Toronto, Ont. В. Босович, секретар.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ТОВ. УЧИТЕЛІВ У. Р. Д. ШКІЛ В КАНАДІ.

Товариші! Вже вийшли з друку "СПІВГОРИ" або гри і забави зі співами. Книжка обіймає 56 найкращих українських пісень-грів з нотами до співу й до п'яна, а також повний текст пісень (куплетів). До кожної пісень-грів впорядчик цих співгрів т. др. І. Карач додав вичерпуючі й для кожного зрозумілі пояснення, як перетворити ці пісні в гри і забави.

Всі ці співгори призначені для шкільної дітвори в віці від 7 до 15 літ, але багато з них надаються також для товаришських забав старших. Досвід, зроблений зі шкільною дітворою на сцені Українського Робітничого Дому в Вінніпегу, виявив, що такі співгори загальною всім дуже подобаються й що для шкільної дітвори вони являються справжніми ласощами. І не диво: в цих грих і забавах містяться цілий світ літнини; вони задовольняють найважливіші її фізичні й духові потреби. Підчас грів і забав дитина рухається і цей рух для неї те саме, що корм, воздух, світло.

Гри і забави розбуджують в дітей їхні вроджені здібності, моральні примкети й естетичні почування, а що найважливіше, — вони найкраще плакують і розвивають у дітей громадські думки й почування, громадську карність, солідарність і любов та пошану для громади. Для учителів співгори являються найліпшим засобом до виховання й навчання молодого покоління.

Відомо згаданого підприємства "СПІВГОРИ" можна сміло сказати, що зроблять вони гарну прислугу для У.Р.Д. Шля в Канаді бодай до того часу, доки не можна буде дістати більших і кращих підприємств подібного змсту. Ціна одного примірника 75 центів. Замовлення з грішми послати на адресу: BRANCH U. L. F. T. ASS'N, Ukrainian Labor Temple, Cor. Pritchard & McGregor, Winnipeg, Man.

МАЮ ДЛЯ ПРОДАЖІ котежд на п'ять кімнат в добром стані. Продам дешево за готівку. Прошу зголошуватися до: J. Mattson, 229 Victoria Ave., W. (115) Transcona, Man.

ПОШУКУЮ свого шагара Николая Свиношського з села Гаушків, повіт Горюбенка. П'ять місяців тому, як я мав від него листа з Катаянда, Огайо. Хто про него знає би або він сам хай зголошиться на слідуючу адресу: Jon Dzizwizinski, 172 Beach Road, Hamilton, Ont. (116)

НА ПРОДАЖ гресерія і бучерія з будинками, в добрім положенні. Продам, або заміню за якийсь санітарний або іншого сорта бізнес в Алберті. По інформації прошу писати: 1948 Robinson St., Regina, Sask. (114)

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ

в другому накладі широко відомо драма М. Ірчана

РОДИНА ШІТКАРІВ

Перший наклад розійшовся дуже скоро і треба було видавати драму вдруге. Автор т. Ірчана ще раз переглянув зміст драми і цим разом вона вийшла в справленому виді та з деякими додатками.

Радитесь Драмгурткам, які думають грати цю драму, замовити собі для цього нові примірники другого видання.

Замовляйте, доки ще не розійшовся і цей наклад! Декорація дуже легка, всіх осіб 10, можна грати на найменших сценах.

Ціна одного примірника 25 центів.

Замовлення з грішми послати на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ТОВАРИШКО! ТОВАРИШУ!

З "Українських Робітничих Вістей" ви довідаєтесь про світові політичні події, про робітничий всесвітній рух. Але вам треба також читати лещо більше з області науки, літератури. Тому, передплатіть собі двотижневий ілюстрований журнал

"РОБІТНИЦЮ"

що ширить класову освіту і знання науки. Матеріал однаково цінний так для робітниць, як і для робітників. Річна передплата \$1.50, піврічна \$0.80.

Ширіть "Робітницю" скрізь! Передплатуйте і збирайте передплату від інших!

Адресуйте так: THE WORKINGWOMAN, UKRAINIAN LABOR TEMPLE, Cor. Pritchard and McGregor Sts., — Winnipeg Man.

УВАГА! ІСТ КИЛДОНАН!

Старанням Відділу ТУРФДім в Іст Килдонан, відбується в неділю, 27. вересня ц. р. в салі У.Р.Д. в Іст Килдонан

ВЕЛИКА ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

Початок забави в 2. годині по полудні. Першорядна музика під проводом т. Гуцуляка. Вступ за вільною колекцією.

Приходить на цю забаву численно а потанцюєте і забавитесь весело до пізнього вечера. Заряд.

ДО ДРАМСПІВГУРТКІВ.

Подаємо до відома всім драмспівгурткам, що в відділі ТУРФДім в Вінніпегу, ще є не велика кількість драматичних примірників, котрі ви повинні замовити: Юрко Довбуш 50 ц. одна, 5 за \$2.00; Гроші 35 ц. одна, 3 за \$1.00; Товариство Пшик, 25 ц. одна, 5 за \$1.00.

Нова книжка! Вже вийшла з друку і продається нова і дуже корисна книжка для шкільної дітвори п. н. "Співогри", ціна одного примірника 75 ц. Слідить за оголошенням нових нотних пісень. Замовлення присилайте на адресу: BRANCH U. L. F. T. ASS'N, Ukrainian Labor Temple, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

ЧИТАЙТЕ! — ЧИТАЙТЕ!

УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТІ

Однією часопис в Злучених Державах, який в дійсності заступає інтереси пращючого люду. Виконати кожного дня окремі державних світ.

Обов'язком кожного українського робітника є стати передплатником цього часопису. В нім ви знайдете цікаві вісті з цілого світа, як також політично-наукові статті, розвідки, дописи і т. п. Передплата на рік \$9.00. Пишіть сейчас на слідуючу адресу: UKRAINIAN DAILY NEWS, 17 East 3rd St. New York, N. Y.

МОЛОДІ ТОВАРИШІ І ТОВАРИШКИ ЧИТАЙТЕ

ДУЖЕ ЦІКАВИЙ ЧАСОПИС "МОЛОДИЙ РОБІТНИК" (Young Worker)

орган Ліги Комуністичної Молоді Канади, що виходить в Торонто на англійській мові, раз в місяць.

Передплата: 50 цт. на рік. Поодинокое число 5 цт. Адреса: "THE YOUNG WORKER", Room 301, Tyrrell Bldg., 95 King Street East, Toronto, Ont.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! Велика випродаж меблів і вжитих та нових ляжок, спрингів, матраців. Шни танці, як в інших склепах. Маю пана, органи, грамофони, машини до шиття і до прання. Столи для кухні, крісла, новомодні канали до спання, органіальні печі, паяни і т. ин. Зголошуйтеся до: А. Миронич, 695 Селкірк евію. (114)

ВИЙШЛА НОВА ДРАМА!

Тіаки що вийшла з друку нова робітнича драма на три дії Лянгмана, в перекладі М. Ірчана

ЗРАДНИК

Драма легка до постановок навіть на менших сценах. Декорація неважлива. Всіх діючих осіб 13, з чого мушкетерів 8, жінок 4 і один хлопеш.

Цю драму обов'язково повинні ставити всі робітничо-фармерські драматичні гуртки, бо зміст її незвичайно глибокий і має виховує значіння для працюючих мас.

Спішіть з замовленнями, бо наклад невеликий і готувий скоро вичерпатися!

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 ЦЕНТІВ. Замовлення з грішми послати на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ТОВ. ФАРМЕРІ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ СВІЙ ЧАСОПИС!

Одним закликаємо всіх українських фермерів до передплати нового, фермерського тижневого часопису

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ"

що виходить раз на тиждень, кожної середи в Вінніпегу.

ПЕРЕДПЛАТА ВНОСИТЬ: НА РІК \$2; НА ПІВРОКІ \$1.

"Фармерське Життя" поміщує дуже цікаві вісті з фермерського, селянського й робітничого життя і організаційного та просвітнього руху у всіх країнах, новини про найважливіші світові події, цікаві статті про всякі громадські справи, приступні наукові розвідки, дописи, поради й інформації для фермерів.

"Фармерське Життя" запросило до співробітництва визначних журналістів, агрономів і кореспондентів в Канаді, Злучених Державах і Європі.

"Фармерське Життя" змагає до того, щоби найкраще задовольнити своїх читачів-фермерів і бути їхнім ширим учителем, вірним порадником і надійним провідником.

Оказове число "Фармерського Життя" радо вилеється безплатно на кожному подану адресу. Тому проситесь всіх товаришів фермерів негайно прислати на нище подану адресу списки імен і назвиск та почтові адреси усіх своїх знайомих, щоб можна було вилати їм оказове число. Проситесь також всіх товаришів і прихильників збирати передплату для "Фармерського Життя" та посилати її а також всяку кореспонденцію, на адресу:

FARMERS LIFE

UKRAINIAN LABOR TEMPLE, COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS., — WINNIPEG, MAN., CANADA.

ТЕАТР І МУЗИКА.

"Голота" в Вінніпегу.

Драматично-співацький гурток при Укр. Роб. Домі в Вінніпегу готує до вистави драму В. Винниченка п. н. "Голота".

Виставою цієї драми дня 17. жовтня розпочнеться театральний сезон в Укр. Роб. Домі.

Одночасно цим повідомляємо всіх тих аматорів і аматорок, що мають ролі в цій драмі, що проби відбудуться в середу, 23. вересня і в п'ятницю, 25. вересня. Вагазі проби будуть відбуватися регулярно в ті самі дні, що й минулого року, а саме — в понеділок, середу і п'ятницю.

Керуюча Рада Драмгуртка.

Товариші! Не забувайте відносити передплату на "Українські Робітничі Вісті".